KUIFJE vertelt je ...

De GESCHIEDENIS van de WERELD

TEKST VAN I. SCHOONIANS

TEKENINGEN VAN L. EN F. FUNCKEN

DE VREDE VAN WESTFALEN

DE kaart van Europa werd vaak gewijzigd. Na deze vier grote vredesverdragen, zag Europa er telkens anders uit : het vredesverdrag van Verdun in 843, dat van Westfalen in 1648, dat van Wenen in 1815, dat van Versailles in 1919. Eigenaardig, dat de eerste letter van deze vier steden telkens een V is. De V van Viktorie ! Is het een symbool ? Al deze vredesverdragen onderstreepten de zegepraal van een belangrijk principiep, nl. dat van het Europees evenwicht !

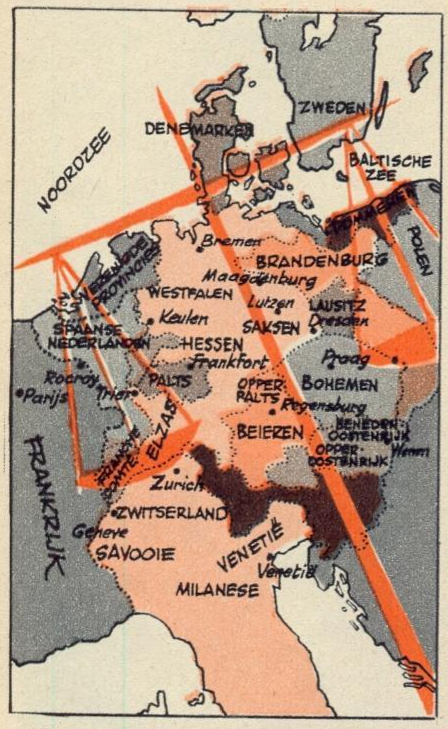

1. — HET EUROPEES EVENWICHT

MEN heeft gezegd dat de vrede van Westfalen gevestigd was op het Europees evenwicht. Dit woord doet denken aan een weegschaal en aan gewichten. Het grootste gewicht wordt door de grote mogendheden in de schaal gelegd, de kleine gewichten door de kleine staten. Het Europees evenwicht is een politiek systeem dat er in bestaat allianties af te sluiten en wel zodanig, dat deze allianties beletten dat één mogendheid machtig genoeg zou wezen om heel Europa te domineren. De vrede van Westfalen bevat drie verdragen, afgesloten in twee Westfaalse steden. Er waren de twee verdragen van Münster en een verdrag van Osnabrück. De overwinnaars waren Frankrijk, Zweden en de Verenigde Provincies.

3. — 24 OKTOBER

HET keizerrijk ondertekende op 24 oktober 1648 twee verdragen, het ene te Münster met Frankrijk, het andere te Osnabrück met Zweden. Frankrijk kreeg de Elzas behalve Straatsburg, Zweden kreeg Pommeren en zo werd de Baltische zee een Zweeds meer. Duitsland werd in 354 staatjes verpulverd. De katolieke prinsen kregen dezelfde rechten als de Lutherse prinsen. De clausules van het verdrag waren opgesteld in het Frans. Deze taal had het Latijn als diplomatieke taal vervangen. Duitsland was verwoest en volledig geplunderd. In de winter zwierven de uitgehongerde wolven over de vlakten en kwamen zelfs in de steden...

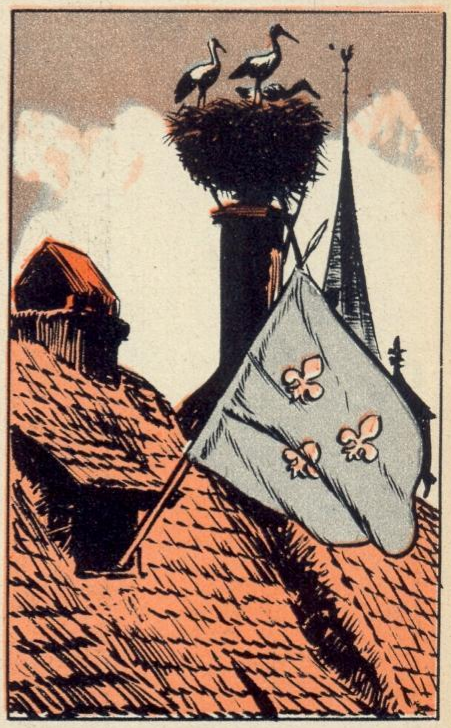

4. — DE HELVETISCHE CONFEDERATIE

BIJ de vrede van Westfalen werd ook de onafhankelijkheid uitgeroepen van de Zwitserse kantons. De organisatie van dit land is ingewikkeld, maar prachtig. De eigen aard van alle steden en dorpen van deze confederatie wordt geëerbiedigd. Zwitserland werd het land van de vrijheid en de gelijkheid. Het enige land waar er geen adeltitels en geen dekoraties bestaan ! Een volk dat groot en vrij is kan het best zonder stellen !

2. — MUNSTER

DE republiek van de Verenigde Provincies ondertekende op 30 januari 1648 te Munster het eerste verdrag. Spanje erkende de onafhankelijkheid van de jonge staat en meteen ook de sluiting van de scheldemonding. Dit betekende de ondergang van Antwerpen en van de Spaanse Nederlanden. Het was een triomf voor Holland, en dit verdrag werd dan ook over de Moerdijk op grootse wijze en met weelderige banketten gevierd.

5. — EN DEZE KARIKATUUR ?...

DEZE karikatuur stelt de vrijheid van Westfalen voor. Het centrum, het keizerrijk, (Ferdinand III) is ineengestort; aan de ene kant zie je Zweden (Oxenstierna) die de vrijheid van Osnabrück dikteert; aan de andere kant Frankrijk (Mazarin) die de vrijheid van Münster dikteert; links sluiten de Hollanders de vrede van Münster met Spanje (Philips IV). Heb je het goed bekeken ? Er ontbreekt een verdrag... Ja, Spanje bleef in oorlog met Frankrijk.

(Wordt voortgezet.)